

Agricoltura, muntogna ed il grond trumf da la pbd

Finamiras e plans per ina ulteriura legislatura a Berna

CUN HANSJÖRG HASSLER
HA DISCURRÌ CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **El posseda experientscha e contacts. Tut quai vul el nizzegiar a favur dal Grischun e da l'agricultura. Hansjörg Hassler candidescha per ina quarta legislatura en il cussegl nazional.**

Pertge candidais Vos puspè?

Hansjörg Hassler: Jau sun dapi 12 onns en il cussegl nazional. La lavur è fascinanta. Jau emprov gugent da schliar problems ensemen cun autras persunas. Durant mes temp a Berna hai jau pudì empunir contacts impurtants. Quels levgieschan mia lavur ed avran portas tar ils centers da la politica federala. Cumbinà cun mes presidi da l'Uniu purila grischuna porta quai bu nas schliaziuns per dumondas da l'agricultura.

Tschintg Grischuns chalan. I va a perder savida

Pertge duai in votant dar a Vos la vusch?

Sco parlamentari experimentà hai jau questa gronda rait da contacts ch'è in avantatg nunditg. L'emprim sto mintga parlamentari bajegiar si quai. Senza cuntanschan ins pauc. Quest onn chalan tschintg da set parlamentararis grischuns. Uschia va a perder ina gronda savida. En questa situaziun èsi impurtant ch'i restia en uffizi da quels cun experientscha.

Tgi tutga tar Vossa rait?

Segir ina giada il directur da l'uffizi d'agricultura, fin uss era quai *Manfred Bösch*. Il nov directur è *Bernard Lehman*. Lura less jau numnar ils cussegliers federali, en emprima lingia sa chapescha cussegliera federala *Eveline Widmer-Schlumpf*.

Vus enonuschais tuts cussegliers federali?

Gea.

Essas Vos per «ti» cun els?

Gea. Cun tuts!

Igl è impurtant ch'i restia glied cun experientscha

Tge lais Vos cuntanscher, sche Vos vegnis puspè elegi?

L'emprima prioritad ha l'agricultura grischuna. Suentar vegnan tuttas tematicas che pertutgan la regiun da muntogna: il turissem, la politica regionala u il provediment cun posta, traffic u novs meds electronics. Il provediment da basa sto vegnir realisà era per la regiun muntagnarda.

I va era per lingias d'auto da posta.

Il privel exista gea ch'i vegnia bajegia giu la purschida. La discussiun daventa adina pli dira, tgi che survegn ils meds

Hansjörg Hassler: «La finamira centrala da la pbd quest enviern è la reelecziun d'Eveline Widmer-Schlumpf.»

finanzials da la confederaziun – muntogna u aglomeraziun. Nus ans stuain defender a moda vehementa.

Co cuntanschan ins insatge?

Cun colliaziuns d'interess. Era sur las partidas ora. Nus ans mettain ensemen, ils represchentants da muntogna e da la periferia. En talas situaziuns èsi impurtant che las relaziuns gioghian e funcziunan.

Emprima prioritad ha l'agricultura grischuna

Tge fatschentas èn impurtantas per Vos en la proxima legislatura?

Segir la nova politica agrara. Era la politica monetara cun il franc ferm, gist en connex cun il turissem ch'è sut presiu.

Tge ha il parlament tralascià ils ultims onns?

Il cussegl nazional debattescha memia fitg tenor politica da partida, empè da sa concentrar sin la chaussa. Nus ans bloccain savens cun nossas tenutas. Sch'ins n'è betg pront da vegnir encunter in a l'auter a moda constructiva sche san ins betg schliar problems. Ma nus stuain vegnir tar schliaziuns. Jau less numnar l'exempel da l'armada, che nus na vegnin betg da renovar, perquai che las posiziuns èn uschè endiridas da vart dretga e sanestra. Jau less numnar l'AVS, che nus na vegnin betg da reveder, perquai che las posiziuns èn uschè sturas da vart dretga e sanestra. Quai èn exempels tipics.

Tge vart è pli stura? La dretga u la sanestra?

Qua na less jau betg far differenzas. I

dependa da cas en cas. Ma da princip blocheschan quests dus pols las schliaziuns.

Tge pussaivladad datti da debloccar la situaziun?

Tenor mes manegiar stuess il center – vul dir la pcd, pbd e per part la pld ed ils verd-liberals – daventar pli ferm. Quai vesan ins gist tar votaziuns dal pievel: Il pievel è pront da far cumpromiss e votescha savens tenor las parolas da las partidas dal center. Perquai èsi impurtant ch'il center politic po metter tiers tar las elecziuns. Da l'autra vart sto mintga commember dal cussegl nazional sa tschentar la dumonda, sch'el è pront da far cumpromiss ed ina politica constructiva.

Vul la pbd far part ina gronda colliaziun dal center?

Formal èsi uschia che mintga partida resta per sai. Ma ins po far alianzas che pon vesair or auter tut tenor problem. Ina giada funcziuna ina alianza pli tgunsch, ina giada l'autra. Ina giada sa mettan ins ensemen cun la dretga, ina giada cun la sanestra. I dat insomma mo schliaziuns cun alianzas. Senza datti naginas maioritads, nagins resultats e naginas schliaziuns.

La pbd grischuna è en in'otra situaziun che la pbd svizra

Avant quatter onns essas Vos stà in candidat d'ina ferma pps. Uss essas Vos commember d'ina pitschna pbd svizra. Co resents Vos la differenza?

En il Grischun na sentin nus betg ina gronda differenza, perquai che la pbd è tar nus ina ferma partida cun gronda influenza. Sin champ federal èsi uschia

che nus essan ina partida pitschna. Quai ha ses avantatgs. Igl è pli simpel da lavurar ensemen, la tenuta è pli serada, ins ha las medemas ideas. Tuttina avain nus savens gronda influenza, pertge nus essan l'uschenumnà «Zünglein an der Waage» sch'i daventa stretg en il cussegl nazional.

As sentis Vos pia bain, era senza la forza d'ina partida gronda en il dies?

Gea, jau ma sent fitg bain. Sco singul parlamentari pon ins sa posiziunar meglier. Ins vegn savens a pled. E nus avain cun Eveline Widmer-Schlumpf ina fitg buna cussegliera federala che munta per ina fracziun pitschna ina gronda fortuna.

Hans Grunder derasa en las medias optimissem e mussa spiert da cumbat. Questa tenuta manca a la pbd grischuna. Pertge?

Jau n'hai betg il sentiment che questa tenuta manchia pertutgant la situaziun nazionala. Nus avain potenzial da crescher en l'entira Svizra. Quest potenzial n'avain nus natiralmain betg en il Grischun. Nus avain da preschent dus sez en il cussegl nazional e *Brigitta Gadiet* sa retira da la politica. I vegn ad esser fitg grev per la pbd grischuna da tegnair ils dus sez. Perquai n'èsi betg pussaivel d'esser euforic e dir: «Nus lain gudagnar.» La situaziun da la pbd grischuna è total differenta da quella da la pbd svizra.

Dapi il 1935 ha la pps grischuna in mandat en il cussegl dals chantuns. I sa tracta d'in mandat che tutga tar l'ierta da la pbd. Pertge na batta Vossa partida betg per quest sez?

Quai n'è anc betg decidì dal tutfatg. Ins po anc adina candidar. Igl è anc tut avert. La decisiun n'è anc betg prendida definitivamain sche la pbd porta ina candidatura u betg.

Fin uss han ins gi l'impressiun che la pbd haja tema da la pld grischuna?

Na, tema n'avain nus dad insomma naging. Nus tschertg gain bler dapli la collavuraziun cun la pld. Nus empruvain da far ina colliaziun da glistas cun la pcd e cun la pld.

Jau spetg ch'ils Grischuns reelegian Widmer-Schlumpf

Quai pertutga uss il cussegl nazional.

Gea. Nus vulain propi lavurar ensemen cun questas partidas, sco sin champ federal era. Enfin uss n'ha la pld grischuna dentant anc betg mussà cleramain colur, sch'ella vul ina colliaziun da glistas u betg. Nus tschertg gain la collavuraziun cun las partidas dal center burgaisas.

Da tge dependi lura, sche la pbd batta per in sez en la chombra pitschna?

I dependa sch'i reussescha da far ina tala colliaziun da glistas u betg.

Sche la pld fa ina colliaziun da glistas cun la pbd e la pcd, lura desista la pbd d'ina candidatura per la chombra pitschna?

I vegn ad avair ina influenza sin la decisiun da la pbd grischuna.

Fissas Vos lura il candidat da la pbd per la chombra pitschna?

Quai è tut avert. I vegn discutà. I pudess esser in dals candidats sin la glista dal cussegl nazional.

Cura croda la decisiun?

Uschè prest sco ins sa, sch'i dat ina colliaziun da glistas u betg. L'ultim termin per inoltrar ina colliaziun tar la chanzlia chantunala è ils 12 da settember.

Sulet candidats da la pbd pon garantir ch'els dattan il december la vusch a la cussegliera federala grischuna. Nizzegia la pbd quest trumf?

Eveline Widmer-Schlumpf è nosa carta da visita. Nus lain sa chapescha gudagnar tants sez sco pussaivel per rinforzar la pbd. I na gioga nagina rolla, sch'i sa tracta da sez en la chombra gronda u pitschna. Nus vegnin adina a far attent quant buna lavur che nosa cussegliera federala fa e nus avain la speranza che ina cussegliera federala vegnia reelegida suenter sias qualitats e sias cumpetenzas e betg tenor la colur da partida. I dovra lura er alianzas cun autras partidas per che la reelecziun gartegia. Ed jau less uss dir – independent da fracziun e partida spetg jau da parlamentararis grischuns ch'els reelegian la cussegliera federala grischuna.

Allianzas èn pussaivlas sin tuts mauns

La pld svizra vegn il december a far squitsch sin ses parlamentararis grischuns. Ella vul tegnair ses agens dus sez en il cussegl federal.

Tgi di, ch'ins na possia betg tegnair ils dus sez da la pld ed anc quel da la pbd? Quai fiss er ina strategia. Allianzas èn pussaivlas sin tuts mauns per la reelecziun dal cussegl federal. I po era dar alianzas tranter la pld e la pbd. Sa chapescha era cun auters. Tut è anc avert.

Vus avais inoltrà 12 intervenziuns entaifer questa legislatura: sis interpellaziuns, quatter moziuns e dus postulats. Tge intervenziun stat a cor a Vos?

Impurtanta è stada la moziun per impedir ch'adina dapli terren agrar daventia l'unfrenda da surbajegiadas. In'otra intervenziun pertutga la situaziun malcontentaivla da purs malsavens che na pon betg pli lavurar sin il manaschi. Els n'han ni il dretg d'ina renta ni da mesiras da rescolaziun per lavurar insanua auter. Ins spetga ch'els dettjan si il manaschi, era sch'in figl pudess pli tard surpigliar la puraria. Cun mia intervenziun hai jau dà impuls per megliar la situaziun, per exempel che l'assicuranza d'invaliditad pussibileschia la rescolaziun da tals purs.

En sasez avais Vos dumagnà tut Vosas moziuns e Voss postulats atras il parlament?

Gea, il parlament ha er acceptà tut mias intervenziuns davart ils animals da rapina. Er il postulat pertutgant la protecziun da «Bündner Bergkäse» ha il cussegl federal acceptà. Uss vulan ins schliar la problematica uschia sco jau hai proponi en il postulat.